

gjennemtrængt af Følelsen af Nationalitetens store og dybe Betydning. Jeg undrer mig derfor over, at der her har opløstet sig Stemmer, som synes at drage dette Begrebs Betydning i Tvivl, uagtet de dog gjerne tale om, hvad der er Virkningen deraf. De tale gjerne om dansk Sammenhold og dansk Sammenholdskraft, men det er jo dog kun en enkelt Aabenbaring og en enkelt Virkning af det, som vi betegne med Ordet Nationalitet, det Giendommelige hos os, der har ladet os overvinde Striden og har givet os Kraft til at udvikle og bevare os i vor særegne Folkelighed. Man pleier ogsaa at tillægge dem, der saaledes stille sig paa Nationalitetens Standpunkt, en Gensidighed, at de ikke ville agte og respectere Andre, men jeg troer, at dette er aldeles ubegrundet; thi, jo større Vægt man tillægger sin egen Nationalitet, desto mere redebøn er man ogsaa til at indrømme alle Andres lige Berettigelse inden deres Omraade. Jeg troer derfor ikke, at man har afviklet Betydningen af den tydske Lands-Stræben efter Genhed, fordi man har paaaviklet forskjellige mislykkede Forsøg, der hidtil ikke have ladet den naae sit Maal.

Det er, mine Herrer, kun den himmelske Viljedom, der springer suldbaaren og fuldt rustet ud. Den menneskelige Viden maa først ligesom alt andet Jordisk krybe, førend den kan gaae. Mange Ideer maae ofte ligge under tilsyneladende, inden de ere istand til særligt at bryde deres Bane, og derfor, om man ogsaa er istand til at vise, at der er større eller mindre Sandsynlighed for, at det vil tage en kortere eller længere Tid, inden en vis ansat Udvikling kan indtræde, saa har man dog derved aldeles ikke afbevist, at det ligger i den naturlige Stræben, at dette Maal engang maa naaes. Jeg troer derfor, at Tydskland saaledes har en sund og begrundet Anledning til at eftertrægte en Genhed, og at det maaskee nærmest vil komme til Gjennemførelse i en Genhed i det Materielles Interesse. Det kan saaledes vistnok ikke nægtes, at der deraf kan udgaae en Tilskyndelse for Holsteen til ifølge sit hele nationale Standpunkt at slutte sig som en Deel til det Hele, og man bør ikke overse de Færet, der ligge deri.

Det gjør mig ondt, endnu til Slutning, i al Korthed, at skulle berøre de sidste, saavel af den ærede Finantsminister, som af den ærede Premierminister fremsførte Grunde, der skulle gjøre os meget varsomme i Behandlingen af denne Sag. Jeg havde ønsket, at disse ikke fra det Sted vare blevne udtalte i den danske Rigsdag. Jeg erkjender meget vel, at ellers frie og uafhængige Mænd bør tage fornøstigt Hensyn til Andres Omdømme og Meninger. Jeg forstaaer meget godt, at en Stat ikke heller i sine egne indre Anliggender faa aldeles ubundet og hensynsløst kan gennemføre, hvad den ellers maatte have ifinde, da den jo maa berøres af hele Tidsaanden og alle de andre Staters forskjellige Opsættelser, som den er omgiben af. Jeg kan derfor godt forstaae, at det er nødvendigt for en Statsstyrelse at lytte til, hvorledes andre Mægter opfatte, hvad den er tilfands at ville gennemføre, men jeg ønskede dog ikke, at det skulde udtales paa den danske Rigsdag saaledes, at det skulde være Hensynet til et saadant Onse, der maatte røre sig i Udlandet, som skulde have afgjørende Indflydelse paa, hvad vi her i vort Land nu maatte beslutte i vore nærmeste egne og indre Anliggender.

Formanden: Der er forlangt Afslutning af Forhandlingerne af Fischer, Bohr, Andresen, Johansen, L. Hansen, Gomard, G. Winther, Gram, P. Hansen, Andersen, Christensen, Oftermann, Olesen, Myrup, Alberti og Tscherning.

Forinden jeg lader foretage Afstemning over dette Spørgsmaal, skal jeg opgive, hvilke Talere der ere indtegnede. De ere: Rigsdagsmanden for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Née), Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall), Rigsdagsmanden for Aalborg Amts 2den Valgkreds (Tillisch), Rigsdagsmanden for Thisted Amts 2den Valgkreds (Schack), Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (B. Christensen), Rigsdagsmanden for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Hass), Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), Rigsdagsmanden for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Clausen) og Rigs-